

Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego

Konsultacje społeczne

Gospodarka
i środowisko
www.atmoterm.pl

lipiec 2020 rok

MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE

Benzo(a)piren - związek chemiczny o silnym działaniu nowotworowym

Norma średnioroczna benzo(a)pirenu:

1 ng/m³
średnioroczna
wartość
docelowa

Za **80%** poziomu benzo(a)pirenu odpowiadają źródła spalania paliw węglowych!

Jakość powietrza w Małopolsce w 2018 r. - dane GIOŚ

„Polacy mają prawo, żeby ich dzieci mogły oddychać czystym powietrzem. To jest normalność. To nie jest ideologia, to dobro publiczne”

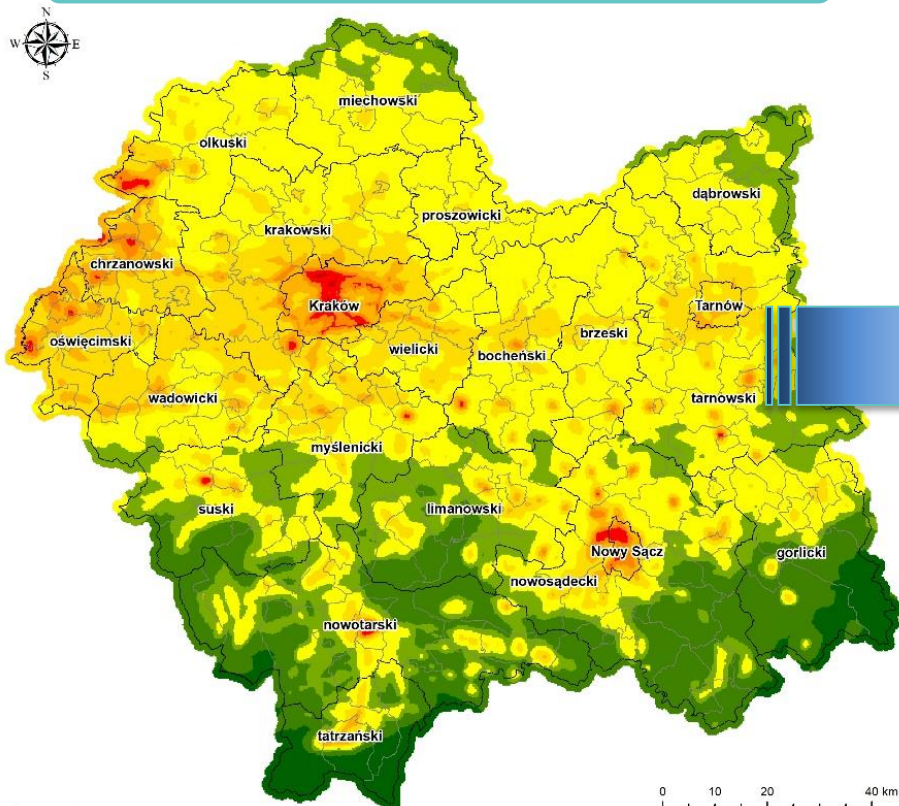
Expose Premiera
Morawieckiego
19/11/2019

Wymagania dotyczące Programu

- Zgodnie z Dyrektywą CAFE oraz ustawą Prawo ochrony środowiska celem Programu jest poprawa jakości powietrza **w jak najkrótszym czasie**.
- Zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości UE (wyrok został wydany ze względu na przekroczenia norm jakości powietrza w Polsce) działania muszą być adekwatne do poziomu zanieczyszczeń i **jak najszybciej mają doprowadzić do osiągnięcia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń**.
- Zgodnie z nowelizacją ustawy Prawo ochrony środowiska województwa mają czas **do 30 września 2020 r.** na przyjęcie nowych programów ochrony powietrza.

W kierunku zdrowej atmosfery

2018

Średnie roczne stężenie PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

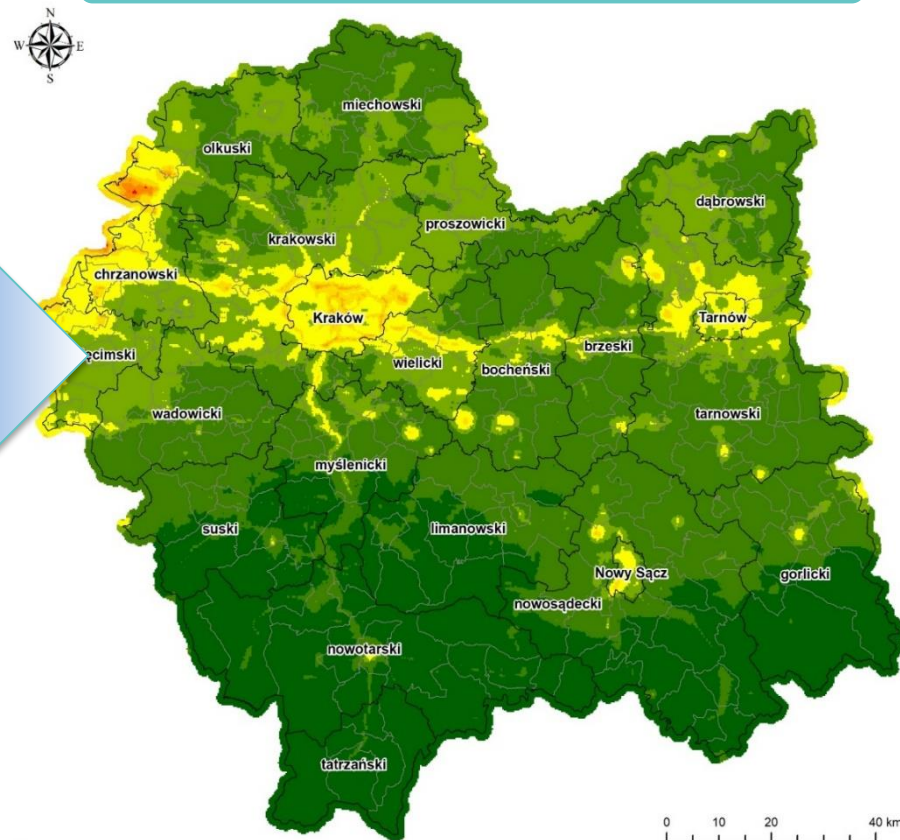
wariant bazowy 2018

Norma dla średniorocznego stężenia pyłu PM10: **40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

Norma WHO: **20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$**

2026

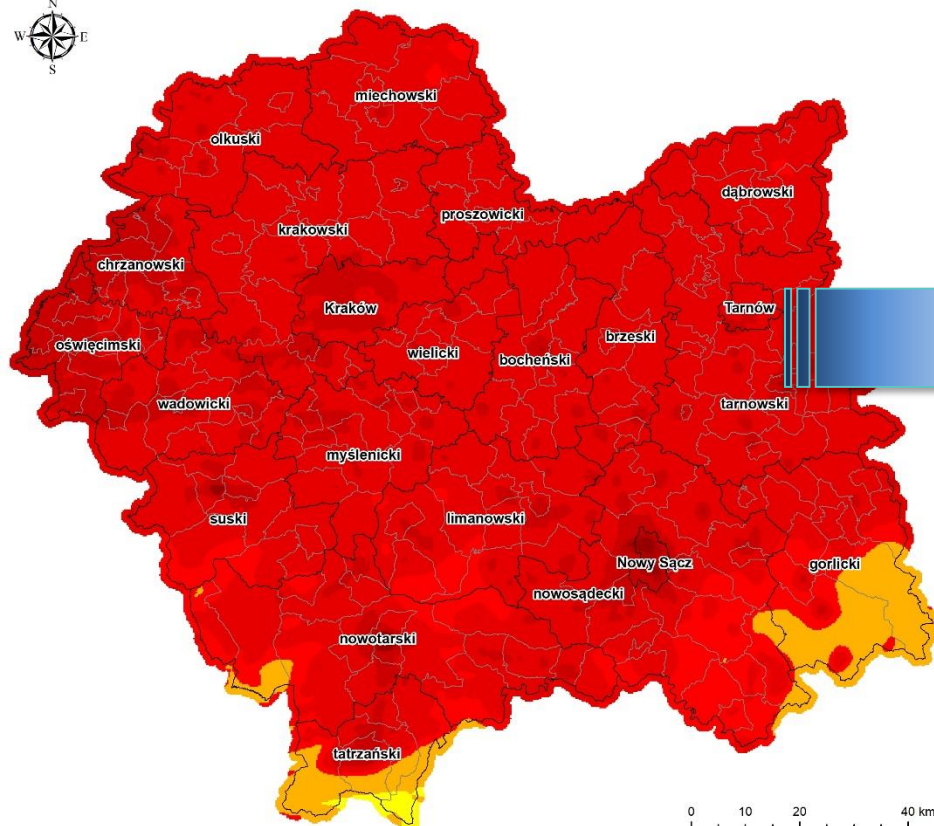
Średnie roczne stężenie PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

wariant 3

W kierunku zdrowej atmosfery

2018

Średnie roczne stężenie B(a)P [ng/m³]

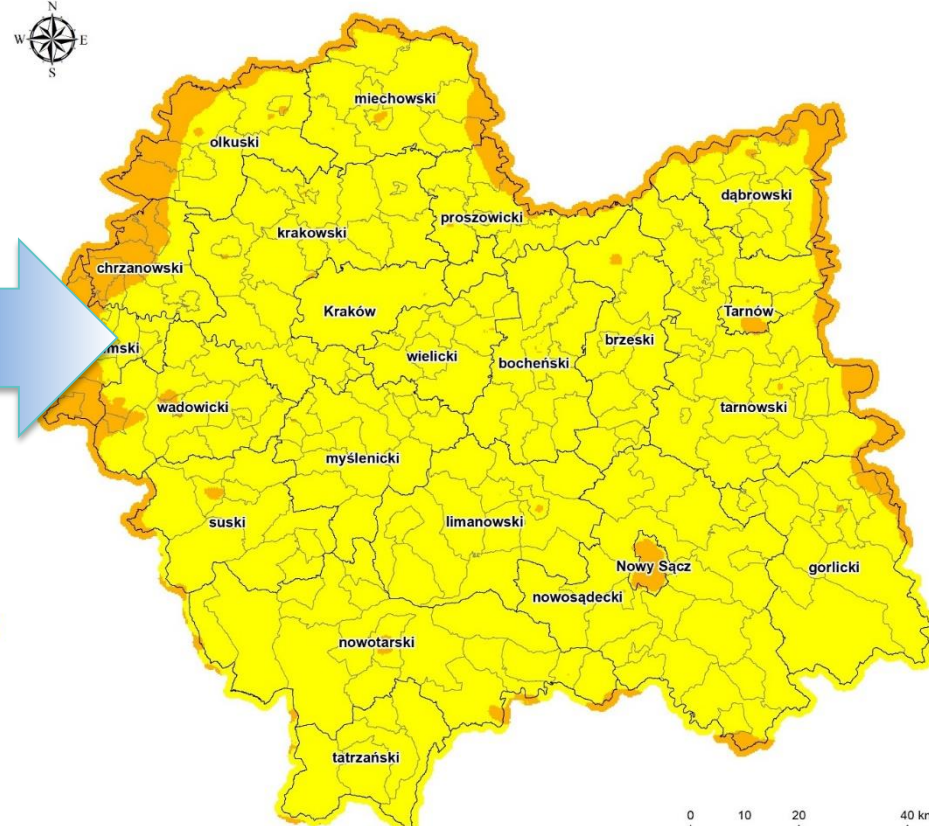
wariant bazowy 2018

Norma dla średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu:

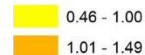
1 ng/m³

2026

Średnie roczne stężenie B(a)P [ng/m³]

wariant 3 rok 2026

Nowe możliwości i uwarunkowania wdrażania Programu

Zmiany w Programie Priorytetowym Czyste Powietrze

Projekt ustawy o Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków

Renovation Wave w ramach Europejskiego Zielonego Ładu

Mechanizm Sprawiedliwej Transformacji

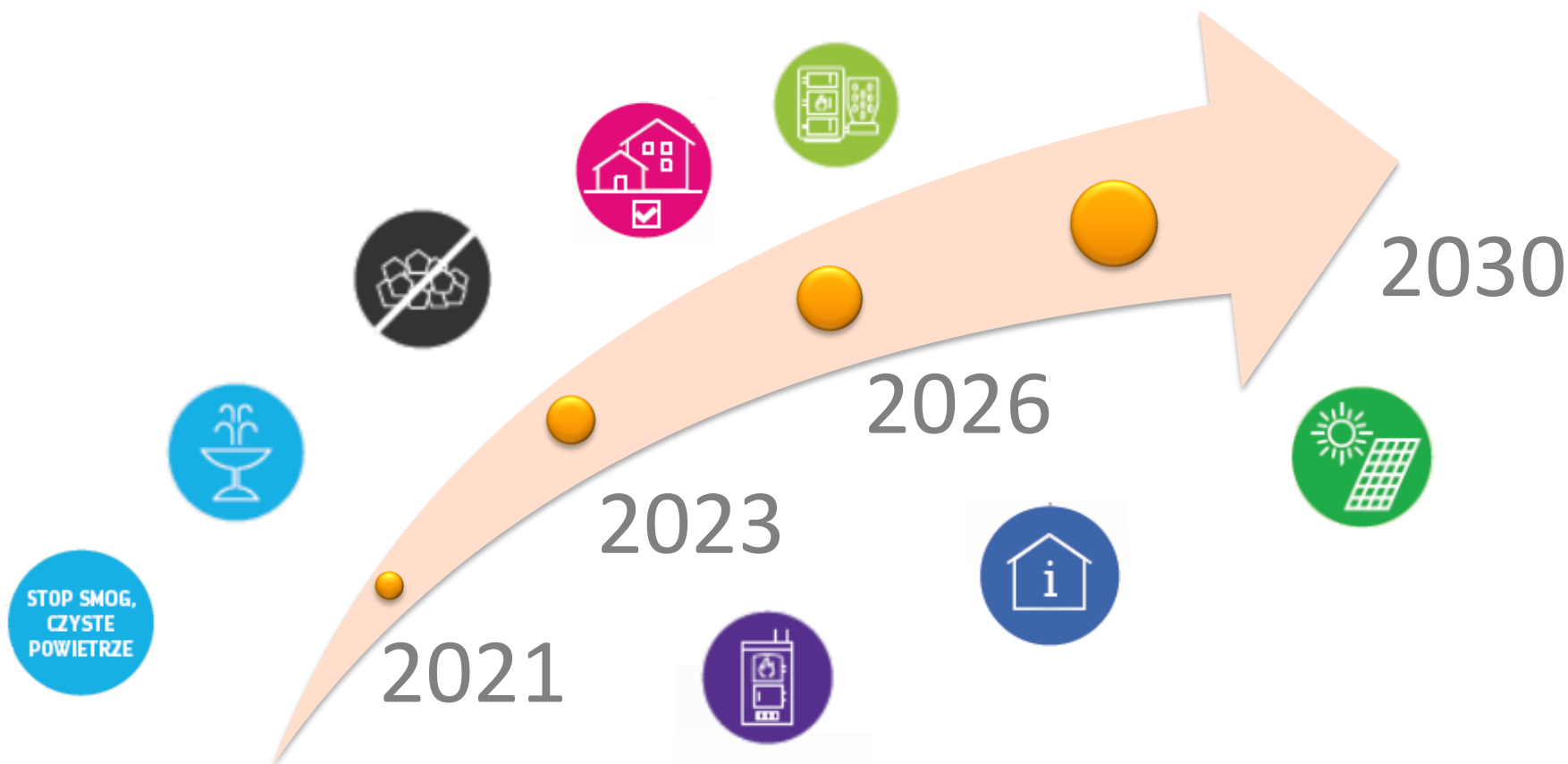
Działania WFOŚiGW w Krakowie

Zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej w kraju

Realizacja projektu LIFE EkoMałopolska

Wydłużenie czasu pracy nad Programem – ponowne konsultacje społeczne

PROPOZYCJE DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA

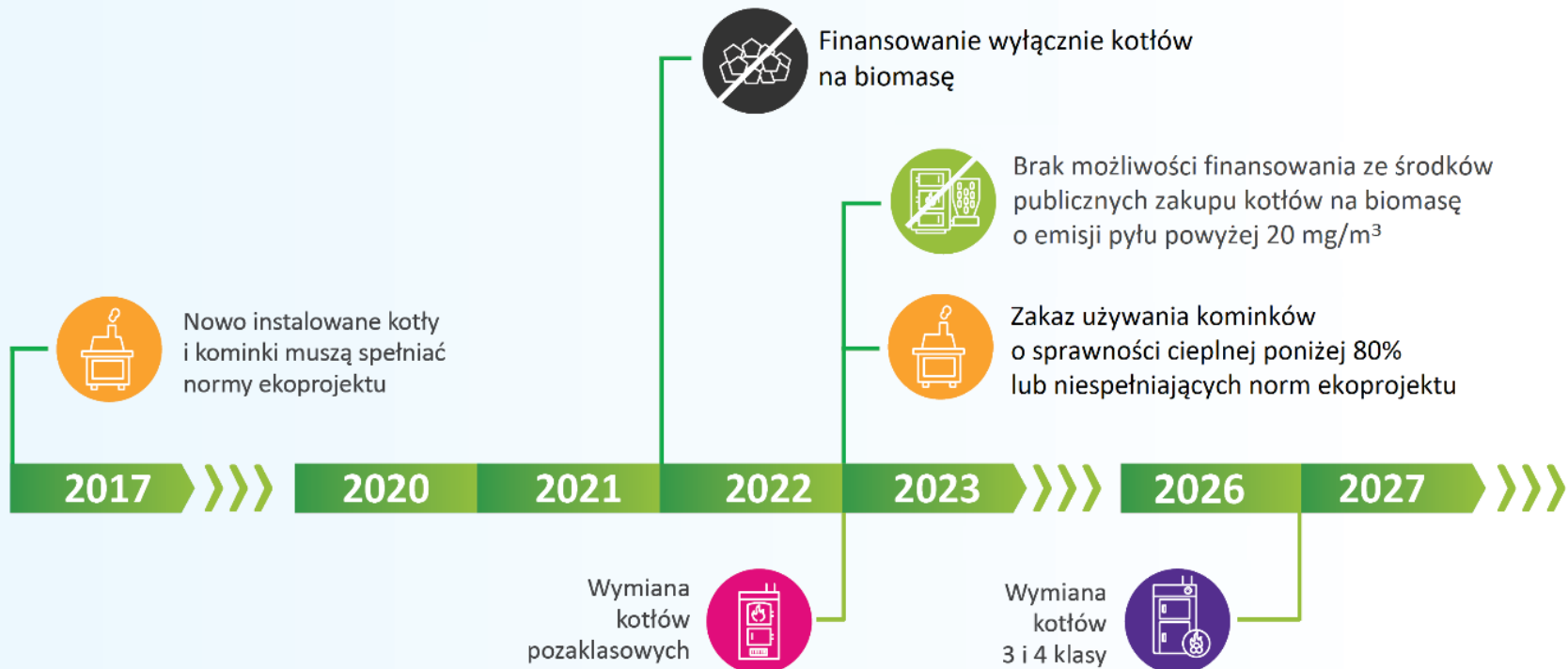

Ograniczenie niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej

W kierunku zdrowej atmosfery

WYMAGANIA DLA PALIW STAŁYCH

-eko-
MAŁOPOLSKA

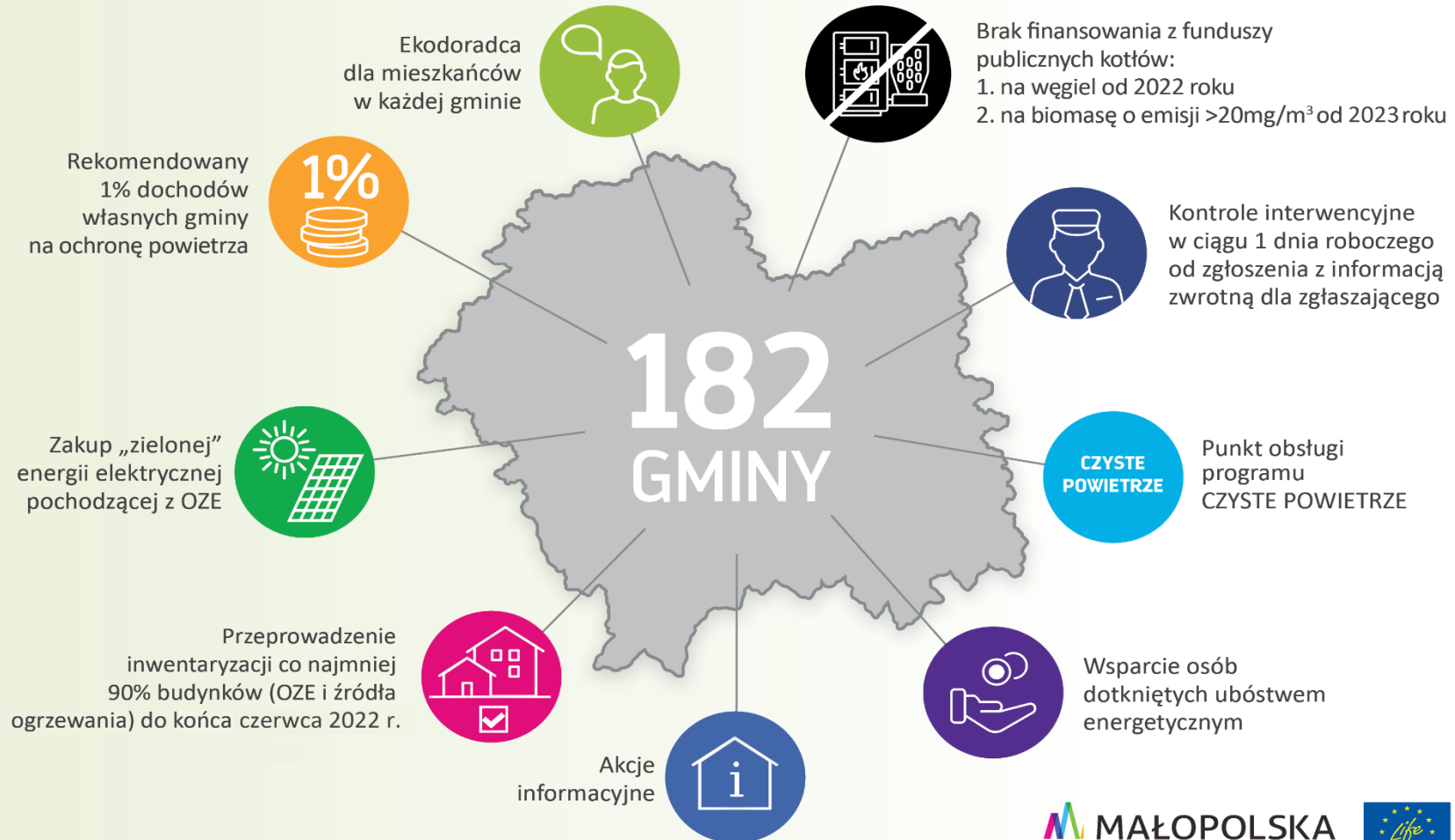

Lokalne uchwały antysmogowe według jednolitych zasad dla gmin, które wystąpią o takie przepisy

Ograniczenie niskiej emisji i poprawa efektywności energetycznej

W kierunku zdrowej atmosfery

NOWE ZADANIA MAŁOPOLSKICH GMIN

Działania naprawcze

Ograniczanie użytkowania urządzeń na paliwa stałe

Od 2022 roku co najmniej 50%, a od 2025 roku 100% energii elektrycznej z OZE w budynkach użyteczności publicznej

Własna lub
dzierzawiona
instalacja OZE

Zakup
poświadczony
gwarancją

Udział w klastrze
energii lub
spółdzielni
energetycznej

OBOWIĄZKI
MAŁOPOLSKICH GMIN

Działania naprawcze

Ograniczanie użytkowania urządzeń na paliwa stałe

OBYWIAŹKI
MAŁOPOLSKICH GMIN

**1 stycznia
2021**

- Punkty obsługi Programu Czyste Powietrze

**30 września
2021**

- Analiza problemu ubóstwa energetycznego w gminie

**1 stycznia
2022**

- Zatrudnienie Ekodoradców w gminach – od 1 do 6 osób w gminie

Działania naprawcze

Ograniczanie użytkowania urządzeń na paliwa stałe

O BOWIĄZKI
MAŁOPOLSKICH GMIN

Akcja informacyjna
raz w roku do
każdego punktu
adresowego

Informacje na
stronach
internetowych gmin

Kontrole
interwencyjne –
10% z pobraniem
próbek

Kontrole planowe –
cele ilościowe na
rok

Działania naprawcze

Ograniczanie użytkowania urządzeń na paliwa stałe

Przeznaczenie
1% dochodów
gminy

Ekodoradcy

Punkty obsługi Czystego Powietrza

Programy dotacyjne

Inwentaryzacja źródeł spalania

Termomodernizacja

Edukacja ekologiczna

Kontrole

Działania naprawcze

Ograniczanie użytkowania urządzeń na paliwa stałe

Ekodoradcy ds. klimatu do 31 stycznia 2021 roku w każdym powiecie

Przeznaczenie od 2021 roku w ramach budżetu powiatu co najmniej 0,5% dochodów własnych na ochronę powietrza

Akcje informacyjne o wymaganiach uchwał antysmogowych
Informacje na oficjalnych stronach powiatów

Działania naprawcze

Ograniczanie użytkowania urzędzeń na paliwa stałe

O BOWIĄZKI
WOJEWÓDZTWA

Współpraca z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska w Krakowie

Koordinacja procesu transformacji energetycznej i wykorzystania środków Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (FST)

Przeznaczenie od 2021 roku w ramach budżetu województwa co najmniej 0,5% dochodów własnych na działania związane z ochroną powietrza

Działania naprawcze

Ograniczanie użytkowania urządzeń na paliwa stałe

OBOWIĄZKI
WOJEWÓDZTWA

Zapewnienie współfinansowania inwestycji w zakresie ochrony powietrza ze środków RPO na lata 2021-2027

MAŁOPOLSKA
W ZDROWEJ ATMOSFERZE
EKOINTERWENCJA

Wsparcie realizacji zadań innych jednostek i organów w zakresie ochrony powietrza

Przygotowanie i przyjęcie uchwał wprowadzających na wniosek gminy ograniczenia w zakresie eksploatacji instalacji

MAŁOPOLSKA

Koordinacja i monitorowanie wdrażania Programu ochrony powietrza i uchwały antysmogowej

Działania naprawcze

Ograniczanie użytkowania urządzeń na paliwa stałe

O BOWIĄZKI
WOJEWÓDZTWA

Wsparcie realizacji działań

Administracja aplikacją Ekointerwencja

Administracja Bazy inwentaryzacji ogrzewania budynków

Udostępnienie do 31 marca 2021 roku wytycznych do przygotowania bazy osób dotkniętych ubóstwem energetycznym

Organizacja co najmniej 6-u szkoleń rocznie dla pracowników gmin i powiatów

Opracowywanie merytoryczne i graficzne materiałów edukacyjnych

Działania naprawcze

Ograniczanie użytkowania urządzeń na paliwa stałe

OBOWIĄZKI
WOJEWÓDZTWA

Koordynacja i monitorowanie wdrażania Programu

Przygotowanie i publikacja do 31 maja każdego roku raportu o stanie realizacji Programu

Przeprowadzenie do 31 grudnia 2021 r. analizy możliwości dostosowania do wymagań uchwały antysmogowej działalności rolniczej

Opracowanie do 31 grudnia 2021 r. przewodnika z zakresu finansowania dla działalności rolniczej

Zlecenie wykonania do 31 grudnia 2021 r. badań składu pyłu pod kątem źródeł pochodzenia

Przeprowadzenie przynajmniej raz w roku kampanii edukacyjno-informacyjnej o skali regionalnej

Przygotowanie do 31 grudnia 2023 r. mapy potencjału odnawialnych źródeł energii

do 30 czerwca 2022 r. wykonanie analizy techniczno-ekonomicznej możliwości wprowadzenia na terenie uzdrowisk całkowitego zakazu spalania paliw stałych

Działania naprawcze

Zabezpieczenie finansowe działań

Programy centralne

- Szacunkowe koszty : **4 736,9 mln zł**

Programy wojewódzkie

- Szacunkowe koszty: **411,9 mln zł**

Budżety gmin i powiatów

- Szacunkowe koszty: **727,6 mln zł**

Beneficjenci Programu – mieszkańcy regionu

- Szacunkowe koszty: **1 777,4 mln zł**

Działania naprawcze

Ograniczenie emisji z transportu

OBOWIĄZKI
INSTYTUCJI PUBLICZNYCH

W ramach zielonych zamówień publicznych od 2022 roku

obowiązek spełnienia przez pojazdy realizujące przewozy regularne specjalne oraz usługi przewozu okazjonalnego wyznaczonych norm emisji spalin

obowiązek spełnienia wymogów (filtr cząstek stałych) przez maszyny mobilne nieporuszające się po drogach

obowiązek czyszczenia na mokro (przez wykonawcę zleconego zamówienia) ulic i terenu wokół budowy

Działania naprawcze

Ograniczenie emisji z transportu

W kierunku zdrowej atmosfery

OGRANICZENIE EMISJI Z TRANSPORTU

Strefa czystego transportu

I etap

Gdzie? → Wewnątrz II obwodnicy

Dla kogo? → Dostępna dla pojazdów o normie emisji spalin:

minimum Euro 4 minimum Euro 5/VI

Kiedy? → 1 rok od przyjęcia przepisów krajowych

II etap

Gdzie? → Wewnątrz IV obwodnicy

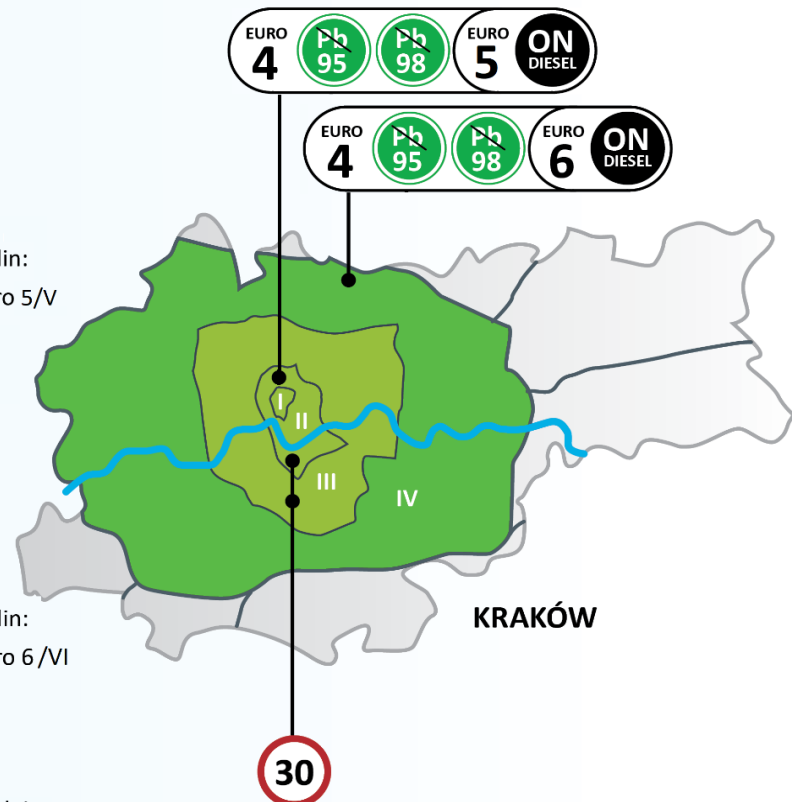
Dla kogo? → Dostępna dla pojazdów o normie emisji spalin:

minimum Euro 4 minimum Euro 6/VI

Kiedy? → do 31 grudnia 2025 r.

Strefy Tempo

Gdzie? → W wybranych obszarach wewnątrz III obwodnicy

O BOWIĄZKI
MIAST POWYŻEJ 500 TYS.
MIESZKAŃCÓW

Działania naprawcze

Ograniczenie emisji z transportu

KRAKÓW

Przygotowanie i wdrożenie przez miasto Kraków do końca 2022 roku systemu monitorowania emisji z transportu:

System automatycznego pomiaru natężenia i struktury ruchu pojazdów oraz prędkości odcinkowych pojazdów

Informacje o rzeczywistej emisji pojazdów według rodzajów pojazdów i kategorii Euro na podstawie zdalnych badań emisji z pojazdów

Informacje o liczbie pasażerów na poszczególnych ciągach komunikacyjnych, określanie zmian zachowań komunikacyjnych

Działania naprawcze

Ograniczenie emisji z transportu

Zadania Prezydentów i Rad Miast

- Opracowanie i przyjęcie do 30 czerwca 2022 roku planu zrównoważonej mobilności miejskiej

Zadania starostów powiatów

- Prowadzenie kontroli każdej stacji diagnostycznej pojazdów co najmniej raz w roku
- Przeprowadzenie we współpracy z Policją co najmniej 4 rocznie akcji weryfikacji pojazdów poruszających się po drogach

O BOWIĄZKI
MIAST POWYŻEJ 500 TYS.
MIESZKAŃCÓW

Działania naprawcze

Ograniczenie emisji z transportu

O BOWIĄZKI
WOJEWÓDZTWA

Prowadzenie działań mających na celu wsparcie oraz przyspieszenie zmian prawnych na poziomie krajowym, które umożliwią wdrażanie stref czystego transportu na terenie miast w oparciu o normy EURO emisji zanieczyszczeń z pojazdów.

Działania naprawcze

Ograniczenie emisji z działalności gospodarczej

W kierunku zdrowej atmosfery

OGRANICZENIE EMISJI Z PRZEMYSŁU

-eko-
MAŁOPOLSKA

Najlepsze dostępne technologie (BAT) w dużych zakładach

Skuteczne kontrole zakładów przez WIOŚ i starostów dotyczące przestrzegania przepisów

Publiczna baza emisji z pozwoleń i emisji raportowanych

Niezwłoczne podanie do publicznej wiadomości informacji o:
1. awariach na terenie zakładu
2. awariach i skutkach poza terenem zakładu
3. wszystkich poważnych awariach

Bieżące informowanie gmin o postępowaniach w sprawie wydania decyzji o emisjach dla zakładów przemysłowych

Działania naprawcze

Ograniczenie emisji z działalności gospodarczej

WIOŚ

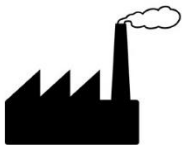
Koordinacja działań kontrolnych i wprowadzanie do bazy danych

Zarząd Województwa

administrowanie bazy danych o emisjach przemysłowych

Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast

Prowadzenie akcji informacyjnej o wymaganiach uchwały antysmogowej dla Małopolski

na bieżąco informowanie władze gmin o wydanych decyzjach lub zmianach decyzji w zakresie emisji z instalacji na ich terenie

Przygotowanie do 31 grudnia 2021 roku wytycznych w zakresie wprowadzania w pozwoleniach działań w 3 stopniu zagrożenia

PLAN DZIAŁAŃ KRÓTKOTERMINOWYCH

1 stopień

2 stopień

3 stopień

Kontrole prewencyjne spalania odpadów i zakazanych paliw

Zakaz stosowania dmuchaw do liści

Zakaz aktywności dzieci i młodzieży na zewnątrz

Zakaz eksploatacji kominków, jeżeli nie stanowią one jedyne źródła ogrzewania

Zakaz wjazdu samochodów ciężarowych do centrum Krakowa (obszar ograniczony II obwodnicą), Tarnowa i Nowego Sącza

Zakaz eksploatacji urządzeń grzewczych na paliwa stałe (węgiel, biomasa) w przypadku możliwości zastosowania alternatywnego ogrzewania

Zakaz prac drogowych i budowlanych związanych z emisją pyłu

Bezpłatna komunikacja publiczna w Krakowie, Tarnowie i Nowym Sączu

Wdrożenie ograniczeń dla zakładów przemysłowych określonych w pozwoleniach

W kierunku zdrowej atmosfery

CZY CZYSTE POWIETRZE SIĘ OPŁACA?

Dziękuję za uwagę!

Urząd Marszałkowski
Województwa Małopolskiego

ul. Raławicka 56,
30-017 Kraków

mgr inż. Aneta Lochno
ATMOTERM S.A.

powietrze.malopolska.pl

facebook.com/EkoMalopolska

Gospodarka i środowisko
www.atmoterm.pl

eko
MAŁOPOLSKA